

18. Uskonnottomat

Ydinsisällöt

Uskonnottomuus Suomessa

- Suomen lain mukaan kansalaisella on oikeus olla harjoittamatta uskontoa ja olla kuulumatta mihinkään uskonnolliseen yhteisöön.
- Uskonnottomuutta ei voida päätellä suoraan jättäytymisestä uskonnollisten yhteisöjen ulkopuolelle, koska myös uskonnollisiin yhdyskuntiin kuuluva voi mieltää itsensä uskonnottomaksi.
- Tutkimusten mukaan noin 29 prosenttia suomalaisista voitaisiin luokitella uskonnottomiksi.
- Uskonnottomien joukko on hyvin monimuotoinen.

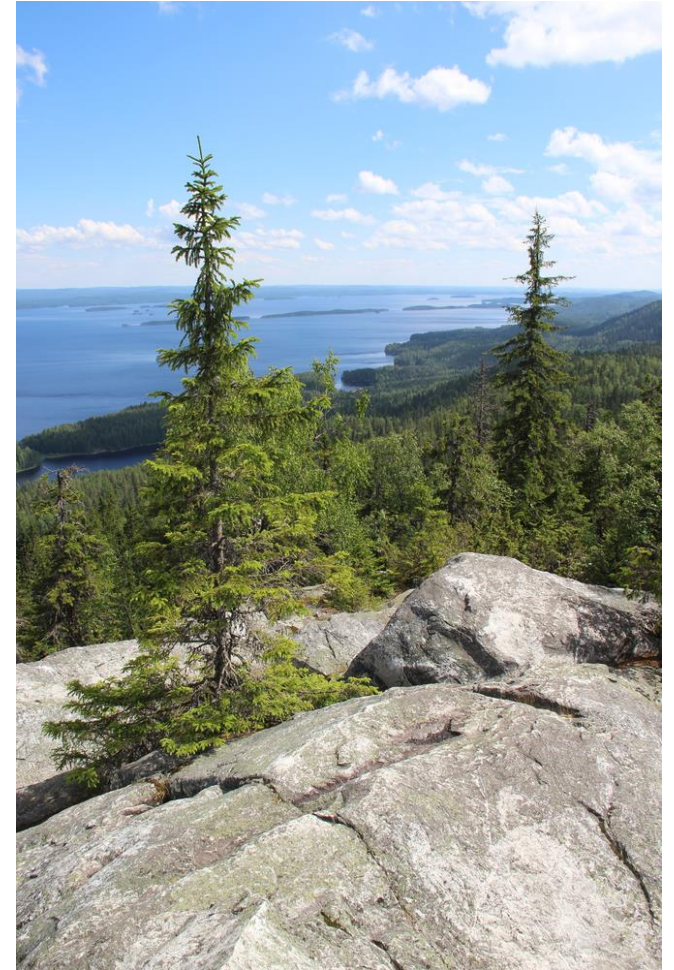
Uskonnottomuus osana maailmankuvaa

- Osa uskonnottomista pohtii aktiivisesti omaa uskonnottomuuttaan, mutta osa on uskonnon suhteen pikemminkin välinpitämättömiä.
- Uskonnoton ihminen voi kuvata itseään esimerkiksi humanistiksi, ateistiksi, agnostikoksi, skeptikoksi tai vapaa-ajattelijaksi.
- Suomessa toimii muutamia uskonnottomien järjestöjä, mutta vain pieni joukko uskonnottomista toimii niissä aktiivisesti.
- Uskonnottomien suhde uskontoon voi vaihdella myönteisestä kriittiseen. Uusateismi edustaa erityisen kriittistä näkemystä.

Uskonnoton ajattelu

- Naturalistinen käsitys maailmasta
 - Näkyväisen luonnon ulkopuolella ei ole yliluonnollista.
 - Luotetaan tieteeseen.
- Moraali osana inhimillistä todellisuutta
 - Moraalin perusteluina ei voida käyttää ihmisen ulkopuolista auktoriteettia, kuten jumalaa.

Uskonnottomuuden historiaa Suomessa

- Suomessa alettiin vaatia 1800-luvun lopulla uskonnon ja katsomuksen vapautta myös uskonnottomille.
- Vuoden 1923 uskonnonvapauslaissa
 - annettiin oikeus erota kirkosta ja jättäytyä uskonnollisten yhdyskuntien ulkopuolelle
 - perustettiin uskonnottomien väestökirjanpitoa varten siviilirekisteri.
- Siviilirekisteriin kuuluvat aloittivat yhdistystoiminnan 1930-luvulla.
- Elämäkatsomustiedon opetus aloitettiin kouluissa 1985.
- Suomalaiset järjestöt ovat mukana myös kansainvälisessä toiminnassa.

Uskonnottomat järjestöt

- Vapaa-ajattelijain Liitto perustettiin vuonna 1945
 - Ylläpitää Uskonnonvapaus.fi -sivustoa sekä osittain Eroakirkosta.fi-sivustoa
 - Toimittaa *Vapaa Ajattelija* -lehteä
- Suomen Humanistiliitto perustettiin 1960-luvulla.
- Järjestöt ajavat negatiivista uskonnonvapautta, antavat neuvontaa, järjestävät erilaisia keskustelutapahtumia ja kampanjoita.

Uskonottomuus päiväkodissa ja koulussa

- Uskonottomien perheiden lapset eivät yleensä osallistu päiväkodin tai koulun uskonnollisiin tilaisuuksiin.
- Kouluilla on velvollisuus järjestää vaihtoehtoista toimintaa juhlatilaisuuksien ajaksi.
- Kouluissa tarjotaan uskonnon oppiaineen vaihtoehtona elämänkatsomustietoa.

Uskonnottomuus ja elämänvaiheet

- Uskonnottomat perheet suunnittelevat itse perhejuhlansa.
- Siirtymäriiteille on pyritty kehittämään uskonnottomat vaihtoehdot esim. nimiäiset.
- Prometheus-leiri on uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton aikuistumisleiri, jonka monet uskonnottomat nuoret käyvät.
- Avioliitto solmitaan siviilivihkimisenä maistraatissa tai muussa parin toivomassa paikassa.
- Apua siirtymäriittien järjestämiseen voi saada esimerkiksi Pro-Seremoniat -palvelukeskuksesta.

